

Az első magyar nőképviseelő

Látogatás Schlachta Margitnál

— A NÉP tudósítójától —

Miután olyan ellentételek a felfogások és vélemények a nők aktív politikai működésével szemben és mert nemcsak a férfiak, de számtalan nő sincs tisztában azzal, hogy a nők aktív és passzív politikai joga mit eredményezett a nemzet és a társadalom javára, felkerestem Schlachta Margitot és megkértem, tájékoztassa a Nép olvasóit eddigi működéséről.

Mikor beléptem a képviselőnő dolgozószobájába, ez a latin mondat jutott eszembe:

— Ora et labora! Imádkozzál és dolgozzál!

A kedves, meghitt barátságos szobáskában virágok, sok könyv, hófehér, horgolt csipkefüggöny az ablakon, néhány szentkép. Hatalmas, redőnyös íróasztal foglalja el a főhelyet, melyen rengeteg irathalmaz.

Előadtam jövetelem célját és Schlachta Margit kedves mosollyal felelt a kérdésekre. A személyét általában jellemzi az az elragadó egyéni báj, ami a megjelenését oly szimpatikussá teszi. A mozdulatainak harmónikus összhangja, a modorának lebillincselő kedvessége és az arcán sugárzó verőfényes mosoly végtelenül kellemes impressziót nyújt és leköti, fogvatartja az embert. A szemében jóság és szelidség derűs sugara világít, a tekintetét azonban átható erő és akarat jellemzi, amit csak férfias és határozott, egyenes karakter tud női szemnek kölcsönözni. A hangja varázsos, szívhez szóló ezüstcsengetyű.

— Amikor a nagy küzdelembe belementem, ami a megválasztásomat eredményezte, tettem azt abban a szent meggyőződésben, hogy a mandátum segítségével sikerülni fog nekem a társadalom kínosan elrejtő sebeit enyhíteni és a nemzetet talpraállító, szívből és átértésből fakadó nagy népgondozó munkát a kerületemben megindítani. Utat törve, akadályokat legyőzve, harcolva jöttem, de nem a követelés hajtotta, hanem az égető vágy, hogy ad-hossak, segíthessek. Szerves és egységes reformmunkát kezdtem az I. kerületben, mely a női tábor kerülete, de nem azért, hogy ez a munka a kerület határain megakadjon, hanem, hogy kiinduló pontját képezze az egész országra kiíradó reformáramlatnak.

A nemzetgyűlésbe való bevonulásom napján pedig kötelességemmé iktattam, hogy mint a nemzet nagy és kiáltó érdekeinek képviselője, komoly, odaadó, hűséges és tervszerűen cél tudatos munkát fejtsek ki mindazon kérdésekben, melyek a szociális reformok megoldása és a nemzet jóvoltának előbbrevitele jegyében megindulnak.

— Melyek a parlamenti munkával elért eredmények?

Az 1920. április 26-án elfogadott határozati javaslatok:

1. Az ipari munkásnőkre vonatkozó törvények módosítása a család és a jövő generáció szempontjából.

Ez megvalósítást az ipartörvény revíziója alkalmával fog nyerni.

2. Megfelelő számú női iparfelügyelő beállítás.

A dohánygyári munkásnőkre vonatkozólag az ügy már a megvalósulás stádiumában van. Az erre vonatkozó anketet Hegedűs pénzügyminiszter elnöksége alatt tartottuk és a szolgálati utasítás tervezetét már beadtuk. A kilenc dohánygyár egy felügyelőt kap. A többi gyárak felügyelője a keresk. minisztérium hatáskörében nyer beállítást.

3. Az anyaságnak az eddiginél határozottabb védelme a beteggyógyászati körében.

4. Minden ipari munkásnak évente 2 heti fizetéses szabadság.

5. A dajkaság eltörlése, illetőleg a tejtisztviselés kötelezővé tétele.

6. Az összes erkölcsrendészeti intézkedések és törvények revíziója a keresztény erkölcs alapján.

7. Az iskolareform sürgős megvalósítása a gyermek egészségének és gazdasági összeomlásukból folyó követelmények szempontjából.

A földbirtokreformnál 1920. nov. 11. 1920: XXXII. tc. 2. §.

Nemcsak a hadiárvánknak és özvegyeknek, hanem általában az összes nőknek a férfival való teljes jogegyenlősége.

Az italmérsi törvényél. 1921. febr. 22. 21—IV. t.-c., 10. §.

Bucskuk alkalmával az egyházközségeknek adott italmérsi engedély a pálinkamérsést kizárja.

A totalizátor adónál (felhatalmazási törvény). 1921. márc. 19. 2. §.

Az adónak félszázalékról két százalékra való felemelése és hogy az egész ország területén való fogadásoknál a fele adóban Budapest részesedjen, mely a régi löversenyter felszántása folytán ezt a pénzforrást csaknem teljesen elvesztette. Továbbá ez a pénz ne csak a szorosan vett szegényalapi célokra legyen felhasználható, hanem általában szociális karitatív célokra.

Indítványt jegyeztem be a kimondottan jólétben élő gyermektelen, egy és kétgyermekes családok, és a 32 éven felüli kimondottan jólétben élő nőtlenek megadóztatására vonatkozólag sokgyermekes szegény családok gyermekneveltetési pótléka javára. Továbbá általános közjótékonyági adóra vonatkozólag, melyből később kiépülne a népbiztosítás.

A fővárosi törvényhatósági bizottságban elért eredmények:

Egy pályázat kiírásának elfogadása, melynek tárgya: Hogyan lehetne az egyes családokat háziipari módon előállítandó élelmiszerek és használati cikkek előállítására megszervezni oly

Slachta Margit

(Györgyfi rajza.)

A bukméker adó. (felhatalmazási törvény). 1921. márc. 19.

Az egész országban befolyó 1 és fél százalék fele Budapestnek jusson. Az a pesti szegényügynek, a földm. minisztérium leírata szerint, 4 millió és háromszázezer koronát tesz ki. 1920-ban az 1921-re vonatkozó számítás szerint mintegy öt és fél millió koronát.

Az iskolátogatási törvényél. 1921. július 1. XXX. t.-c., 13. §.

A vasár- és ünnepnap istentiszteletnek olyan értelemben vett kötelező látogatása, hogy annak elmulasztása olyan pénzbeli büntetést von maga után, mint a tanítás elmulasztása.

Az iskolátogatási törvényél. 1921. július 1. A kultuszminiszter visszavonja azt a rendelkezést, melynél fogva az iskolaszékek csak férfiak lehetnek tagjai. Az új iskolaszéki választásoknál nők is lehetnek tagok és pedig az új közgazdasági törvényről függetlenül, a vidéken is. Ott ugyanis, míg az új törvény el nem készül, csak férfiak lehetnek a törvényhatóságok tagjai, míg a fővárosi törvény a nőknek is megadja ezt a jogot. Jelenleg öt női törvényhatósági bizottsági tagja van a fővárosnak.

2. A kultuszminiszter ősztől kezdve beállítja kísérletileg az iskolagondozó-iskolatestvér-intézményt. Az iskolatestvér feladata, hogy az arra rászoruló gyermekek testi-lelki felügyeletét és érdekeinek felkarolását lássa el az iskolán kívül.

Az egyik igazságügyi törvénnyel kapcsolatosan 1921. július 10. felszólaltam, aminek következtében a miniszter intézkedik, hogy azokban a fogházakban ahol nagyobb számban vannak nők, női felügyelők alkalmazassanak.

Volt még egy kiáltványom, a világ összes asszonyaihoz a hadifoglyaink hazaszállítása érdekében.

A jövőre nézve:

Bernolák miniszter megbízott a dajkasági törvényjavaslat kidolgozására nézve.

módon, hogy az eddig veszendőbe ment anyagok, idő és munkaerő használtassék fel. Hogyan lehetne lehetőleg kevés befektetéssel minél hamarabb termelést elérni?

A főváros a pályázatot 12.000 (tizenkettőezer) korona pályadíjjal okt. 31-iki határidőre irta ki. Közlebbi megtudható a Fővárosi Közlöny 1921. aug. 26-iki számában, vagy a Szociális Misszió-Társulat Központjában IV., Váci-utca 11/b.

Az iskolatestvér intézmény beállítása a fővárosi iskoláknál is. A főváros 10 tanerőt állít be erre a célra szept. 1-től.

A kisdédvőkben készített alaki munkák értékesítés szempontjából való feldolgozása és egy értékesítő hely közforgalomba való hozatala.

Melyek a kerületben elért eredmények? A programszerűleg beállított népgondozás.

Erre megnyertem a Szociális Misszió-Társulatot, mely megválasztásom után a kerületembe jött át Népgondozó hivatalával, hogy munkáját ennek szegényeire koncentrálja. A népgondozás párvonatkozásokról független és azért nem a pártirodában történik.

A Misszió-Társulat végzi a munkát, én szerezem az anyagiakat. Eddig a kerület részére magyar adakozóktól, misszióktól és külföldről három és fél milliót kaptam pénzben és természetbeni adományokban.

A megjelölt határidőre beérkezett kérvények alapján ezen keretben megalakított nyugdíjasok körének minden tagja havi nyugdíjpótlékot és karácsonykor természetbeni adományt kap.

Ugyancsak a határidőre beadott kérvények alapján a szegény családok havi gyermekneveltetési pótlékot kapnak. Ezen Michrist-nek nevezett gyermekkörbe tartozók nyaraltatása is biztosítva van. Azonkívül nevelésüket illetőleg külön gondozásban részesülnek.

A nyugdíjasok és gyermekek támo-

gatását most átmenetileg megértő családok járulékaik biztosítják, kik egy-egy gyermek vagy öreg támogatását vállalják. Intézményes beállítására céljára egy alapot gyűjtök, továbbá gyümölcsfa ültetést kezdek, melynek későbbi jövedelme fogja a fedezetet adni.

E munkákat a Szociális Misszió Társulat 2 bellaga 14 állandó és számos önkéntes munkatársam végzi.

Minthogy a nagy nyomor következtében ennyi munkaerő sem képes a segítségére várók ügyét teljes mértékben intézni, most ősztől kezdve a választókerület 10 körzetre osztva, még 10 gondozónőt kap, kik egy főkerületvezető: Kasics Margit irányítása mellett, pártkereteken kívül intézik az arra utalt családok ügyeit.

Ezzel az intenzív népgondozással el akarom érni részben a tengernyi szenvedés enyhítését, részben emelni akarom az erkölcsi nívót. Meggyőződésem, hogy csakis egy így vezetett és nevelt nép lesz képes arra, hogy méltó hordozója legyen a keresztény irányzatnak és államéletnek. Reményilem, néhány év múlva statisztikailag is kimutatható lesz ennek a rengeteg befektetett munkának és szerető gondoskodásnak eredménye.

A kerületre vonatkozó egyéb programjaim csak most vannak megvalósulóban, de míg azok tényleg alakot nem öltöttek, nem beszélek róluk. Majd akkor, ha reális valósággá lettek.

Hogyan áll a magyar népmozgalom ügye?

A magyar keresztény népmozgalom még mindig kezdőkön áll, de határozottan erős vonalban való felfelé haladást mutat.

A mi keresztény nőink még mindig inkább csak a karitatív munkát karolják fel, nem értik meg eléggé, mennyire távolabbra hat és terben, időben több eredményt érő felebarátaink érdekeinek törvények és általános érvényű intézkedések útján való biztosítása. De reméljük, hogy lassan ez is be fog következni.

Végzetesen sújtja a mozgalmat a középosztályt oly általánosan érintő szegénység.

Azok, kik régen minden nehézség nélkül áldoztak szabad idejükből, ma anyagi gondoktól kötve, kenyér után néznek. A cselédhiány, a beszerzés nehézségei mind hozzá járulnak ehhez. De a megértő munkatársak áldozatos ügybuzgalmát még nem tudták eddig minden vonalon levern, bár soraikat az életkörülmények kényszere határozottan megrikkította. Ha tehát valami megakasztja a gyors lendülettel neki indult mozgalmat, az csakis ez a körülmény. Eppen ezért az ügy biztosítása csak akkor lehetséges, ha az eddigi önkéntes munkatársak egy részét rendesen honorált, szervezett állásba beállított munkásokkal pótolhatjuk.

A keresztény magyar népmozgalomnak tesz tehát szolgálót, aki e sorokat átolvassa, ezen célra anyagi támogatást és áldozatot hoz. Mert csak akkor teszünk egy ügynek szolgálatot, ha embert biztosítunk neki, ez pedig a mai körülmények között csak anyagi áldozatok árán lehetséges.

— Voltak-e kedves nővérek olyan terveik is, amiket megvalósítani nem lehetett?

Slachta Margit arca egy pillanatra elborult és a szomorúság felhője suhant rajta keresztül.

— Voltak bizony ilyen terveim és gondolataim, melyek megvalósulása nagyon is a szívemen feküdt. Még pedig:

Hogy pálinkamérésben nők ne legyenek alkalmazhatók;

Hogy a községeknek adják meg saját hatáskörükön belül a szeszölésre és kimerésre a korlátozási jogot.

Hogy nehezségek meg a válást.

Hogy rendezzék a kisdédvőnők fizetését.

Slachta Margit dióhéjban vázolta azt az óriási munkát és szinte bámulatos és hihetetlen eredményeket, melyeket 1 és fél évi képviselősege alatt elért. Meggyőző ékesszólással hirdetik ezek a dátumok a női munka áldásos hasznát, fontosságát és szükségét. De hogy ezeket a gyönyörű eredményeket elérte, hogy a kerületben gondviselő édesanyját minden arra rászoruló, annak magyarázata első sorban abban rejlik, hogy a nő jellemző áldozatos és önfeláldozó szeretet ő benne hatványozott mértékben van kifejlődve. És egész életét, a missziós nővér szegénységi és alázatossági fogadalmat tett életét egyetlen gondolatnak szenteli: Isten dicsőségére és a haza javára mindazokért, akik szegények, elesettek és szenvedők.

Hunyady Béláné.